

Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie monitoringu i ewaluacji realizacji LSR w całym okresie jej wdrażania jest procesem koniecznym dla sprawdzenia czy udaje się skutecznie osiągać cele zapisane w strategii. Wyniki procesów zaplanowanych w ramach monitoringu mogą skutkować koniecznością ewaluacji LSR. Ewaluacja ta może zmierzać w kierunku aktualizacji, lub zmiany planowanych w LSR działań i efektów. Istotą wdrażania strategii rozwoju jest poprawa sytuacji mieszkańców obszaru, poprzez osiągnięcie celów poprzez realizację wskaźników. Dlatego proces ten będzie prowadzony w całym okresie przewidzianym na wdrażanie LSR (2014-2023), ale również po roku 2023 w celu obserwowania efektów oddziaływania zrealizowanych operacji.

LGD dokonywać będzie systematycznej i obiektywnej oceny LSR, jej założeń, przebiegu wdrażania, osiągniętych rezultatów z punktu widzenia adekwatności, skuteczności, efektywności, oddziaływania i trwałości podejmowanych działań. Ewaluacja LSR dostarczać będzie rzetelnych i użytecznych informacji, które będą następnie wykorzystane w procesie decyzyjnym oraz we współpracy partnerów zaangażowanych we wdrażanie strategii.

Zadania w zakresie monitoringu i ewaluacji realizowane będą przez:

- zespół monitorujący,
- Walne Zebranie Członków,
- Zarząd LGD.

Monitoring realizowany będzie w oparciu o następujące podstawowe kryteria:

- wykorzystanie budżetu LSR,
- ilość i jakość składanych wniosków,
- efektywność realizacji operacji wybranych do dofinansowania (osiągnięcie wskaźników, udział podpisanych umów z beneficjentami w stosunku do limitu środków, postęp w wydatkowaniu środków przez beneficjentów),
- rodzaj operacji (odsetek operacji w wyniku których powstaną miejsca pracy).

Zespół monitorujący

W celu realizacji powyższych zadań powołany zostanie Zespół Monitorujący, który będzie pracował zgodnie z opracowanym harmonogramem. W skład zespołu monitorującego wejdą przedstawiciele Biura, Zarządu, Rady i osoba wskazana na Walnym Zebraniu Członków spośród członków LGD. Zespół przygotowywał będzie raport z dokonanej ewaluacji na każdym etapie przewidzianym w harmonogramie. Raport ten będzie zawierał, w razie takiej potrzeby, rekomendacje dotyczące działań jakie należałoby podjąć w przypadku zagrożenia dla nieosiągnięcia celów i wskaźników LSR. Następnie raport ten prezentowany będzie Walnemu Zebraniu Członków do zatwierdzenia i powierzenia Zarządowi LGD wykonania przyjętych przez WZC rekomendacji.

Ewaluacja z udziałem zespołu monitorującego i Walnego Zebrania Członków realizowana będzie w oparciu o trzy główne etapy monitoringu:

1) Ex ante – przed uchwaleniem LSR na Walnym Zebraniu Członków. Ocena na tym etapie to:

- odniesienie się do systemu wskaźników, ich poprawności i trafności z wyznaczonymi celami, oraz możliwości ich osiągnięcia,
- sprawdzenie spójności wewnętrznej zapisów dokumentu.

Raport zespołu sporządzony na tym etapie stanowić będzie uzasadnienie uchwały WZC o przyjęciu LSR.

2) w trakcie realizacji LSR. Ocena na tym etapie służy sprawdzeniu czy podjęte działania zmierzają w dobrym kierunku. Czy określone w LSR cele są osiąmane zgodnie z założeniami czasowymi i ilościowymi.

LGD planuje przeprowadzenie ewaluacji w tym zakresie okresowo:

- w roku 2019,
- w roku 2021.

3) po realizacji strategii. Ocena na tym etapie prowadzona przez Zespół Monitorujący z udziałem ekspertów zewnętrznych. Badanie na tym etapie ma na celu:

- sprawdzenie osiągniętych wskaźników,
- ocenę skuteczności, efektywności i oddziaływania w stosunku do założeń.

Ewaluacja po realizacji LSR przeprowadzona zostanie w roku 2023.

Walne Zebranie Członków LGD

Ocena przed podjęciem realizacji LSROR – czy i w jakim zakresie przyczynia się do osiągnięcia planowanych w strategii celów? Ocena ta zostanie dokonana na podstawie przygotowanej z udziałem mieszkańców LSR. Uzasadnienie uchwały o przyjęciu LSR stanowić będzie raport zespołu monitorującego w zakresie oceny ex ante.

W trakcie realizacji LSR Walne Zebranie Członków będzie opiniować propozycje Zarządu w sprawie zmian w LSR w przypadku konieczności ich dokonania dla osiągnięcia celów strategii i zaplanowanych wskaźników. WZC będzie opiniować sprawozdania Zarządu w zakresie przeprowadzonych naborów i realizowanych projektów w ramach LSR, oraz ich odniesienia do planowanych wskaźników. Sprawozdania takie będą rozpatrywane w okresach półrocznych.

Po realizacji LSR – ocena w zakresie osiągniętych wskaźników, oraz efektów długoterminowych i zakładanych na wstępie korzyści. Walne Zebranie Członków rozpatrzy i przyjmie również sprawozdanie Zarządu z wykonania LSR przygotowane w oparciu o przeprowadzoną ewaluację, pokazujące osiągnięcie zakładanych celów po zakończeniu realizacji LSR.

Zarząd LGD

W zakresie monitoringu i ewaluacji do kompetencji Zarządu należeć będzie bieżąca ocena efektów wdrażania LSR w trakcie jej realizacji. Zarząd będzie dokonywał tej oceny w oparciu o sprawozdania

Biura LGD i Radę Decyzyjną przygotowane po przeprowadzonych naborach operacji. Do oceny tej posłużą również informacje pozyskiwane na bieżąco od beneficjentów pomocy. W tym celu dokonana zostanie przez Zarząd ocena poziomu satysfakcji i potrzeb uczestników przedsięwzięć i operacji realizowanych w ramach LSR.

W ramach monitoringu niezbędne są również bieżące działania zmierzające do oceny efektów wdrażania LSR w trakcie realizacji. W wyniku tych działań również przygotowywane będą sprawozdania lub raporty zawierające rekomendacje w zakresie ewaluacji LSR.

W zakresie ewaluacji do kompetencji Zarządu należeć będzie bieżąca ocena efektów wdrażania LSR. Oceny takiej Zarząd dokonywał będzie w formie sprawozdań okresowych przygotowanych na podstawie danych dostarczonych przez Biuro LGD.

Systematyczna i obiektywna ocena wdrażania LSR z punktu widzenia adekwatności, efektywności, skuteczności oddziaływania i trwałości efektów jest niezbędna dla wykorzystania środków w sposób przyczyniający się do rozwiązywania problemów obszaru. Żeby można było na bieżąco reagować w przypadku wystąpienia zagrożeń dla osiągnięcia celów LSR monitoring i ewaluacje należy prowadzić z zastosowaniem skutecznych procedur. Szczegółowo procedury te opisane zostaną w załączniku do LSR.